

dobro
NA UKRAJINĚ
volně



9 788087 864630

Projekt byl podpořen z prostředků České rozvojové agentury a Ministerstva
zahraničních věcí ČR v rámci Programu zahraniční rozvojové spolupráce ČR.



DIECÉZNÍ CHARITA
OSTRAVSKO-OPAVSKÁ
Středisko humanitární pomoci
a rozvojové spolupráce



ADOPTUJ SI.CZ



dobro **NA UKRAJINĚ** *volně*



DIECÉZNÍ CHARITA
OSTRAVSKO-OPAVSKÁ
Středisko humanitární pomoci
a rozvojové spolupráce



Vážený čtenáři,

dostává se Vám do rukou publikace plná inspirujících osobních svědectví našich dobrovolníků, kterým není lhostejný život strádajících a trpících lidí žijících za hranicemi naší země. I když nám to možná nepřipadá, ve srovnání s ostatními zeměmi světa žijeme ve velmi blahobytné společnosti a mnohé, co pojmáme jako samozřejmé, pro většinu lidí v mnoha zemích samozřejmě není. Nejedná se pouze o hmotný blahobyt, ale také o lidskoprávní prostředí, svobodu slova či nezpochybnitelnost lidské důstojnosti. Je smutné, že v blízkém sousedství žijí lidé v životních podmínkách, jež si jen těžko dovedeme představit. Na druhou

stranu je velmi potěšující, že jejich osudy motivují mnohé z nás k pomoci, solidaritě a osobnímu nasazení, které těmto lidem zlepšují a usnadňují jejich život. Často se nejedná z hlediska soudobé konzumní společnosti o veliké činy, ale o drobný skutek lásky, porozumění či přátelský úsměv.

Přeji Vám, aby Vás následující stránky pozitivně naladily, zahřály u srdce a také možná inspirovaly k pomoci lidem, kteří ji potřebují.

S přátelským pozdravem

Lukáš Curylo
Reditel Diecézní charity
ostravsko-opavské

STŘEDISKO HUMANITÁRNÍ POMOCI A ROZVOJOVÉ SPOLUPRÁCE

*Posláním střediska od roku
2005 je zajišťovat různorodou
rozvojovou spolupráci
a humanitární pomoc v zahraničí.*

Počátky pomoci na Ukrajině skrze charitní pracovníky však můžeme datovat již do roku 1998, kdy na Zakarpátí přišla stoletá povodeň. V roce 2002 pak bylo vybráno prvních 50 dětí z několika podhorských vesniček na Zakarpatské Ukrajině do nově vzniklé evropské varianty projektu Adopce na dálku, který realizovala nejprve Charita sv. Alexandra v Ostravě Kunčičkách. Tento projekt a další pomoc dobrovolníků na Ukrajině byl v roce 2005 přeřazen pod nově vzniklé středisko na Diecézní charitě.

Středisko je realizátorem či spolurealizátorem dlouhodobých projektů na Ukrajině: Adopce na dálku (pomoc konkrétním dětem a jejich rodinám na Zakarpátí a v Ivano-Frankivské oblasti), Důstojný život (pomoc jednotlivým seniorům a zdravotně postiženým na Zakarpátí poskytnutím základních potravin a hygienických potřeb),

Domov Naděje v horské vesnici Ust' Čorna (pomoc nemohoucím a těžko se pohybujícím seniorům v domově pokojného stáří), Domov v Ivano-Frankivsku (pomoc dětem v dětském domově) a pomoc obětem probíhajícího konfliktu zejména v Záporožské oblasti Ukrajiny (potravinové balíčky, pomoc raněným).

Od roku 2014 středisko pomáhá v nové cílové zemi – v sousedním Moldavsku, v regionu Singerei. Jsou zde realizovány dva projekty pomoci seniorům – Centrum domácí péče ve vesnici Grigorauca (terénní ošetřovatelská a pečovatelská služba) a Důstojný život (pomoc pravidelným finančním obnosem konkrétním seniorům nebo zdravotně postiženým).

Mimo uvedené základní projekty se Středisko zabývá metodickým poradenstvím partnerským organizacím, zabezpečuje dodávky materiální humanitární pomoci, organizuje zájezdy dárců na Zakarpatskou Ukrajinu a stáže českých dobrovolníků a pořádá osvětovou činnost v ČR. V rámci své činnosti se podílí rovněž na aktivitách centrální Charity Česká republika.



Co je to dobrovolnictví?

Existuje nespočet definicí dobrovolnictví, nicméně všechny obsahují následující společné prvky: dobrovolnictví je neplacené, je vykonáváno ve prospěch druhých a je dobrovolné.

Dobrovolnictví je svobodně zvolená činnost, konaná ve prospěch druhých bez nároku na odměnu. Dobrovolník dává část svého času, energie a schopností ve prospěch činnosti, která je časově i obsahově vymezena. Z dobrovolné činnosti má přínos nejen její příjemce, ale i dobrovolník, kterému přináší nové přátelské vztahy, nové zkušenosti a dovednosti.

Dobrovolnictví je často vnímáno jako neplacená práce – dobrovolník vykonává užitečnou činnost v organizaci, které tím pomáhá. Také se na to celé můžeme dívat jako na volnočasovou aktivitu – dobrovolník se sám rozhodl, že chce trávit svůj čas tímto způsobem a je to pro něj i koníček. Dalším aspektem může být občanský aktivismus – lidé se chtějí zapojovat do dění ve společnosti, chtějí něco měnit a jako prostředek k tomu volí dobrovolnictví.

Nyní nastává chvíle, položit si otázku: „Proč to ten dobrovolník vlastně dělá a co z toho má?“

Odpovědi na tuto otázku najdete v krátkých příspěvcích těch, kteří si práci dobrovolníka vyzkoušeli. Každý začal z jiného důvodu, každý si něco odnesl. Ale obecně můžeme říct, že dobrovolnictví rozhodně není vynakládání snahy za nic. To, co za něj vždycky dostaneme na oplátku, je „dobrý pocit“.

Není to ale vše – častokrát mladí lidé využívají dobrovolnictví, aby získali praxi v oboru, aby získali nové znalosti a dovednosti a obecně zvýšili svou

kvalifikaci. Také nesmíme zapomínat na fakt, že během dobrovolnické práce přijdete do kontaktu se spoustou lidí, najdete nové přátele, navážete známosti. Díky zapojení se do činnosti dobrovolnického sdružení máte možnost skutečně měnit svět kolem sebe a pomáhat.

Posláním dobrovolnických center v České republice je propojovat svět lidí, kteří chtějí pomáhat, se světem lidí, kteří pomoc potřebují.

HISTORIE DOBROVOLNICTVÍ

Dobrovolnictví není „vynálezem“ posledních desetiletí. Kořeny dobrovolnictví sahají do raného středověku a jsou spjaté s církví. Byly zakládány církevní řády a náboženská bratrstva, která se věnovala mimo jiné i charitativní činnosti. Nicméně, tuto angažovanost začíná po roce 1962 potlačovat stát.

Počátek dobrovolnictví tak, jak ho známe dnes, lze sledovat s nástupem kapitalismu. Od 30. let 19. st. dochází k rozvoji organizovaných vlasteneckých aktivit a vzniká významné množství spolků, nadací a občanských asociací. Jedná se zejména o vlastenecké spolky na podporu umění, vědy a vzdělání. Národnostní akcent byl velice silný, proto spousta dobrovolných organizací vznikla za účelem povznesení národního vědomí. Být součástí spolku tedy znamenalo vlasteneckou povinnost.

Po roce 1918, tedy po vzniku Československa, vzniklo mnoho dalších neziskových organizací (zlatý věk nezisko-

vého sektoru). Jednalo se o soukromé, obecní, náboženské a národnostní organizace. Mnoho organizací, zejména pak mládežnických, se těšilo podpoře T. G. Masaryka, který v nich viděl realizaci svých idejí o vytvoření nové sebevědomé generace První republiky.

Vývoj těchto organizací však narušila druhá světová válka. Kvůli národnostnímu akcentu byla řada organizací zrušena, část byla přetransformována do podoby, jež vyhovovala protektorátní správě.

Ani po válce nedošlo k návratu k tradici dobrovolných organizací.

Československo se stalo socialistickým státem, byl zaveden totalitní komunistický režim, který potlačoval činnost nezávislých dobrovolných organizací. Veškeré organizace

musely být sdruženy v Národní frontě. Majetek organizací byl zabaven státem. Zrušeny byly veškeré církevní, charitativní a sociální organizace. Kolektivní dobročinnost byla však v komunistické filosofii hluboce zakořeněna. Hnací sílu soukromého vlastnictví nahradilo morální nasazení pracujících. Tento koncept byl účinný však jen do 50. let, kdy bylo dobrovolnictví nahrazeno

altruismem z donucení. Pokud chtěl někdo budovat kariéru, musel se společensky angažovat. Prostor pro dobrovolnictví byl ve všech organizacích. Mnoho občanů se tedy angažovalo dobrovolně jen zdánlivě, ale jejich bezplatná účast byla vynucována.

Po roce 1989 prošla česká společnost obdobím hledání nové identity. Hlavní myšlenkou se stala občanská společnost založená na spolupráci a solidaritě. Došlo k obrovskému rozvoji neziskového sektoru a byly obnoveny spolky, které byly minulým režimem zakázány. Navázáním na přetrvané tradice se u nás začal princip dobrovolnictví znovu rozvíjet. ■





V srpnu roku 2013 jsem se zúčastnil brigády v Domově pokojného stáří v Ust' Čorne, která spočívala v přípravě dřeva na topení na zimu. O této možnosti jsem se dozvěděl přes VKH Brno, protože jsem v Brně studoval VŠ. Skoro jsem neváhal a hned se přihlásil. Po pár organizačních schůzkách se počet dobrovolníků ustálil na počtu devíti osob a mohli jsme vyrazit.

Až do Tjačivu, kde na nás již čekala sestra Anna, jsme se dopravili celkem bez problému nočním autobusem přímo z ČR. Z Tjačivu jsme měli do Ust' Čorne pokračovat místním spojem, ale ten údajně

pro poruchu nejel, a tak začala ta pravá Ukrajina. Sestra nám proto zajistila dopravu transitem. V mezichase, než transit dorazil, jsme si skočili na pravoslavnou mši, protože byla zrovna neděle. Po noci v autobuse bylo docela umění neusnout. Transit, který pro nás dorazil, měl sice pouze šest míst k sezení a nás bylo i s řidičem deset a k tomu devět krosen, ale to pro nás nebyl žádný problém.

I když byla cesta po povodních zrekonstruovaná v roce 2007, tak po rekonstrukci nebyly ani památky. Divoká

těžba lesa způsobila, že se povodně opakují, a tak silnice připomínala spíše tankodrom. Proto nám zhruba 60 km trvalo asi dvě hodiny. V Ust' Čorne si nás potom přebrala sestra Christophora. Samotný dům pokojného stáří se nachází v bývalém kulturním domě.

Byli jsme ubytováni ve dvou pokojích a k dispozici jsme měli i bývalý společenský sál s pódium.

Začít s prací jsme měli v pondělí, protože se ale dřevo na přípravu nepodařilo sehnat, jezdili jsme první dva dny vypo-

máhat s výmalbou kostela po požáru sakristie do vedlejší vesnice. Ve středu již konečně dorazilo dřevo, a tak jsme vytáhli motorovky a sekery, které jsme si

dovezli z Čech a pustili se do práce. Pro mě osobně to bylo krásné odreagování v porovnání s učením se na zkoušky. Počasí nám přálo (někdy až moc), a tak

Ve středu již konečně dorazilo dřevo. [...] Pro mě osobně to bylo krásné odreagování v porovnání s učením se na zkoušky.

jsme s přípravou dřeva pokračovali až do konce týdne. Kromě nás ještě pomáhali dva místní kluci a jedna rodina,

Zůstali jsme dalších 5 dní a toulali jsme se po úžasných ukrajinských poloninách, které jsou nově značeny zásluhou českých dobrovolníků.

která také dorazila z Čech. Po práci jsme prozkoumávali vesnici, koupali se v řece nebo hráli fotbal s místními kluky.

Na konci týdne jsme si šli na místní hřiště udělat táborák, na hřišti byla zrovna utábořená karosa s českými turisty. Protože jsme měli s sebou kytaru, postupně jsme nalákali všechny účastníky zájezdu k ohni. Oni byli vděční za táborák s kytarou a my zase za jejich zbytky salámů.

Po skončení brigády se naše cesty rozdělili. Někteří jeli rovnou nazpět, někdo se vydal na kratší výlet. Já osobně, ještě se tři členy, jsem zůstal dalších pět dní a toulali jsme se po úžasných ukrajinských poloninách, které jsou nově značeny zásluhou českých dobrovolníků. Nutno podotknout, že když už jsme nějaké turisty potkali, byli to většinou právě Češi. Otestovali jsme i místní restaurace a hromadnou dopravu.

Já osobně hodnotím tuto akci velmi pozitivně a velmi rád na ni vzpomínám. Šla se parta skvělých lidí a nadále jsme spolu v kontaktu. Navíc jsem poznal krásnou přírodu a k tomu ke všemu jsme spáchali i nějaký ten dobrý skutek. I samotná Ukrajina mě uchvátila, je to krásná, ale bohužel i velmi chudá země, dnes navíc ještě zmítaná válkou. ■



Dobrovolnictví na Ukrajině je pro mne pomoc velice blízkému národu, který potřebuje trochu nasměrovat, pomoci najít využití pro potenciál a naturel vlastního národa. Bylo pro mne velice důležité uvědomit si, že pomoc není naučit je žít západním stylem, ale předat zkušenosti, pomoci jim v boji s jejich problémy, povzbudit, ukázat, že to lze i jinak a dobrá idea může být realizována a může fungovat.

Také je dobré vidět, že některé rysy jsou nám blízké a jsou i situace, ve kte-

rých bychom si měli my sami vzpomenout, že máme společné kořeny.

Co cítím jako nejdůležitější, je asi to, že je potřeba pomoci rozvoji země nejen sociálně, ekonomicky, ekologicky atd., ale především je naučit, aby si uměli pomoci sami, měli pro to sílu, vytrvalost...a v takovou chvíli potřebuje každý vědět, že někdo za ním stojí, že má oporu.

A to je nadále i náš úkol. ■



Hana Bednářová

Ukrajina očima dobrovolnice

Mnoho let ve mně rostlo přání vyjet na Ukrajinu. Předchozí léto jsem jako dobrovolnice pomáhala na táboře pro děti ze sociálně slabších rodin na východním Slovensku - odtud už je to na Ukrajinu jen kousek. Chtěla jsem se i letos podívat na život z jiné stránky, hledat lidi chudé a objevovat jejich velká srdce.

Projekt Ostravsko-opavské charity, který jsem objevila přes internet, přesně odpovídal mým představám. Ukrajina, práce s dětmi, řádové sestřičky. Mám ráda taková prostředí. Sebrala jsem všechnu odvahu, přihlásila se a (přes údiv části mého okolí) vyjela.

Pobyt na Ukrajině v Městečku milosrdenství trval 14 dnů a byl naplněný mnoha zajímavými zážitky. Jedla jsem jejich jídlo, hrála si s dětmi, učila je hrát na klavír a housle, chodili jsme ven, na výlety. Modlila jsem se s nimi, smála se i smutnila. A mezitím nakoukla do života na Ukrajině. Poznala kouzelné centrum v Ivano-Frankivsku, ale i jeho špatně opravené chodníky a vedlejší silnice. Pomáhala jsem připravovat jídla pro děti a poznala skvělou ukrajinskou kuchyni. S naší paní kuchařkou jsem ale zažila i velmi smutné chvíle, když mi vyprávěla, jaké jsou na Ukrajině platy, kolik stojí zdravotní péče a jak těžko šetří třeba na bonbony pro vnoučata.

Vím, je to všechno takový rychlý výčet toho, co jsem zažila. Přesto je něco, o čem bych se ráda rozepsala více. Jsou to ukrajinská srdce. Ukrajinci mají opravdu těžký život, přesto na jejich tvářích najdete často smích. Jsou velmi energičtí, radostní a přející. Náš dětský domov má řadu malých sponzorů, kterými jsou lidé z okolí. Každý den se v domě někdo zastavil a donesl přebytky úrody nebo hračky pro děti, pleny pro

naše miminko. I pro nás, pro hosty bylo vždycky všeho dostatek. Další skvělou vlastností Ukrajinců je jejich upřímnost. Jsou v jednání velmi přímí a nedávají tomu, co jim řeknete, žádné další nadbytečné významy. Jejich slovo má velkou hodnotu.

Pobyt v Městečku milosrdenství mě změnil. Lépe chápu kulturu středoevropského prostoru, která je takovým mixem Východu a Západu (a mnoho mých kamarádů jezdí převážně na Západ). Máme

Ukrajinci mají opravdu těžký život, přesto na jejich tvářích najdete často smích. Jsou velmi energičtí, radostní a přející.

západní smysl pro organizaci, vědu, ale naše duše je slovanská. S odstupem času snad dokážu pojmenovat, co je po návštěvě Ukrajiny jiné v mé duši – nyní vím jen to, že svět kolem sebe vnímám

jasněji. Na dobrovolnický pobyt jsem jela s tím, že budu pomáhat druhým lidem a nakonec jsem zjistila, že oni pomohli mně. ■



Jana Vondráčková
Od Karpat k Azovskému moři

Toulání po kvetoucích horských loukách a koupání v osvěžujících říčních tůňkách v Karpatech. Výlet do liduprázdných ukrajinských prachovských skal a k unikátním vodopádům. Výstup na nejvyšší horu Ukrajiny. Muzea a památníky města Kolomyja. Slunné pláže Azovského moře. Ochutnávky místních jídel a nápojů domácí výroby. Domordí průvodci a animátoři volného času. Ubytování zajištěno.

Za takovou nabídku zájezdu na Ukrajinu by se, myslím, nemusela stydět žádná cestovní kancelář.

„Nedělat nic pro statní je zkáza nás samých.“ Horace Mann

Docela hodně toho účastník zájezdu uvidí a pronikne i do místní kultury. Může se těšit na místní pohostinnost. Nemusí hledat ubytování. Dnes už vím, že takovou nabídkou nemusí lákat jen cestovní kanceláře, ale že takto lze shrnout část z toho, čím jsem byla odměněna za svou

dobrovolnickou práci s dětmi z Karitas Kolomyja. Naštěstí jsem takto k dobrovolnictví lákána nebyla, protože bych se bála, že bych více dostala, než odezdala. A místy jsem si tak skutečně připadala. Byla to však dobrá motivace doopravdy se snažit udělat co nejvíc.

Děti, kterým jsem se jako dobrovolník věnovala, byly většinou z chudších rodin. Hodně z nich žilo s prarodiči, protože rodiče odešli za prací do zahraničí. Děti tak neměly moc možností někam se podívat a nikdo se jim moc nevěnoval. Karitas Kolomyja proto založila denní klub zajišťující dětem program. Během léta i formou výletů. Já jsem k programu přispěla výukou angličtiny a přípravou her. Na výletech mimo město (na místa, která jsou uvedena v úvodním popisu) jsem byla jako doprovod, chystala jsem potřebné věci, zajišťovala jídlo, vymýšlela aktivity.

Děti i pracovníci mi dělali společnost i v mém volném čase. Navázali jsme tak opravdu blízké vztahy a po sedmi týdnech, kdy jsme spolu byli od rána do noci, bylo těžké rozloučit se. Nyní když se po sedmi letech vracím k fotkám a deníku ze svého dobrovolnictví, zjišťuji, že zážitky a vztahy jsou hluboko v mém srdci a věřím, že mě stále ovlivňují, a že dobrovolnictví tak pro mě bylo více než zájezdem na Ukrajinu. ■



„A to se vám chce za těmi migranty?“ Přesně takové reakce jsme se dočkali od jedné známé, když jsme jí řekli, že se v létě chystáme na Ukrajinu.

Mýtů a polopravd o zemi, jejíž západní část kdysi patřila k Československu, koluje mezi Čechy stále mnoho. Představit si Ukrajinu jako chudou zbídačenou zemi plnou ztrápených lidí je však liché, což dokazuje i naše návštěva Městečka Milosrdenství v Ivano-Frankivsku.

Na Ukrajinu jsme se letos vypravili již potřetí. Po Zakarpatské oblasti jsme chtěli prozkoumat další region, abychom poznali kulturu této svérázné země v jejím dalším odstínu. Dětský domov spravovaný řádovými sestrami, kde jsme několik týdnů pracovali jako dobrovolníci, se ukázal jako ideální místo.

Jeho obyvatelé nás hned po našem příjezdu přijali mezi sebe. Následující

Moc se nám líbilo, že děti v domově žijí jako v normální rodině.

dny jsme tak s většimi dětmi hráli různé hry, starali se o ty menší, pomáhali v kuchyni, žehlili, vyučovali angličtinu a učili se ukrajinštinu. Zúčastnili jsme se také zajímavého výletu do hor a oslav Dne nezávislosti.

Moc se nám líbilo, že děti v domově žijí jako v normální (byť poněkud velké) rodině a chovají se k sobě navzájem hezky, což je především zásluhou obětavé péče sester, pro které je starost

o ně zjevně skutečným posláním. Rádi jsme také znova zakusili typickou ukrajinskou pohostinnost a vynikající kuchyni. Až do konce našeho pobytu nás paní kuchařky nepřestávaly udivovat stále novými jídly ze základních surovin, jako jsou brambory a těstoviny, která však vždycky chutnala výborně.

Co nás překvapilo, bylo materiální zabezpečení domova. Nové koupelny s mušličkami, spousta hraček i značkové oblečení (které však, nutno dodat, pocházelo z kanadských second handů) snad pomáhají zmírnit skutečnost, že většina dětí pochází z problematických nebo sociálně slabých rodin, které se o ně nemohou postarat.

K tomu, aby se děti cítily dobře, přispívá i okolí domova. Městečko Milosrdenství se nachází v klidné okrajové části Ivano-Frankivsku. Stačilo se však svézt pár zastávek maršrutkou a ocitli jsme se v centru města, kterému vévodí budova radnice a kde jsme mimo jiné navštívili muzeum a několik kostelů.

Celkově jsme si pobyt velmi užili. Setkání s lidmi, jejichž životní styl je tolik vzdálený našemu ať už v otázkách víry nebo běžného způsobu života, nás obohatilo a rádi se někdy alespoň na pár dní vrátíme. ■



Co nejdál na Ukrajinu

Vendula Pavličková

Dobrovolničila jsem snad už jako malá. Vždy organizovaně a vždy s někým. Prarodiči, rodiči, charitou, různými spolky a nakonec jsem se se skupinou přátel rozhodla začít organizovat druhé.

První dobrovolnický kemp, jak jsme my pobyt za hranicemi za účelem pomoci ostatním nazvali, jsme uspořádali v roce 2013. Dvuhlavý tandem se lehce bez rozmyslu na základě zkušeností z předchozích let rozhodl, že sežene sponzory, auto a materiální pomoc pro obyvatele východní Ukrajiny. Na východ se totiž dostane menší množství pomocníků než na západ. Je to daleko,

cesta je dražší, na místo se jede delší dobu. Je tedy třeba více peněz, více času a tím i více energie a odhodlání. Nemalý je náš cíl.

Začátek byl jeden „aha moment“ za druhým. Plný uvědomění si toho, pro co jsme se rozhodli. To nám částečně vyráželo dech. Celý projekt jsme samozřejmě táhli při práci a škole. Začali jsme mluvit s lidmi. Snad se všemi, které jsme v té době potkávali. Mluvili jsme o našich plánech, záměrech, potřebě peněz i rad. A věci se začaly dít. Skládačka se skládala a my poprvé viděli obrysy toho, k čemu jsme se bezmyšlenkovitě rozhodli

kdysi v parku na cestě domů: „Co kdybychom sehnali auto, lidi, peníze a prostě jeli nejdál na Ukrajinu, kam to jen jde, pomáhat zadarmo?“

Uprostřed léta jsme se v devíti-místném autě zapůjčeném jednou z jihomoravských farností po asi 30 hodinách cesty ocitli před dřevěným plůtkem „Střediska pomoci“ pátera Krenického v městě Melitopol. Jako ve snu. Teplé noci a horké dny, odhodlání devíti dobrovolníků a spousta práce, kterou je třeba udělat. „Místo pracovního výkonu“ bylo asi 100 km od krajského města Záporožské oblasti směrem na severovýchod. Vítila nás

malá vesnička Sněhurivka s velkým kostelem a širokým nebem.

Kostel proroka Eliáše, kdysi největší protestantský svatostánek v oblasti, postavili původní němečtí obyvatelé Sněhurivky na konci 19. století. Tehdy měla farnost 750 členů. Po válce však museli všichni Němci z Ukrajiny odejít a novogotický chrám jednoduše chátral. Rok před naším příjezdem se jej ujal páter Krenický. Díky jeho snaze se tak místní obyvatelé pustili do náročné rekonstrukce a my se přidali.

Potkal se tu doslova celý svět. Díky internetu se totiž o jeho rekonstrukci

dozvěděli i potomci původních německých obyvatel a finančně přispěli (čili zaplatili) obnovu podlahy. My jsme pak deset dní v devíti lidech pracovali na její realizaci. Odpracovali jsme odhadem 500 hodin. A během té doby jsme se potkávali s místními. S kluky i holkami, jejich rodiči, prarodiči, malými dětmi. Snažili jsme se otevřeností a péčí o kostel přispět k tomu, o co se pater snaží spousty let tam, kde se zrovna nachází. Aby se do vsi vrátila chuť pracovat. Na kostele, na sobě i okolním prostředí, aby se vrátila sebedůvěra a vůbec pocit, že jejich svět není horší než ten náš.

Naučili jsme se mnozí během těchto deseti dnů něco, z čeho čerpáme dodnes. Od pátera Kreneckého, od místních, ze způsobu jejich života. Zažili jsme pozitivní i negativní. Bez pojmenování konkrétností. Dozvěděli jsme se toho spoustu o nás samotných a o lidech vůbec. Během dalších letních kempů strávených na Ukrajině jsme se učit nepřestávali... A za to tentokrát sama za sebe děkuji. ■

„Nejlepší způsob jak najít sám sebe, je ztratit sám sebe ve prospěch ostatních.“
Mahatma Gandhi



Klára Viciřová
I batohem na zádech

Na Ukrajinu jsem se poprvé podívala v roce 2011. Tenkrát jsem s batohem na zádech prozkoumávala krásy Zakarpatí. Objevila jsem hodně pěkných míst, ale za cennější zkušenost považuji setkání s velmi vlídnými a ochotnými lidmi. Tohle první krátké setkání s Ukrajinou mě vedlo k její další návštěvě. V roce 2013 jsem se pod záštitou Diecézní charity ostravsko-opavské vypravila

na Ukrajinu podruhé. Strávila jsem necelý měsíc v Městečku milosrdenství v Ivano-Frankivsku. Jako dobrovolnice jsem pomáhala v kuchyni, s úklidem, s pracemi na zahradě a hlídáním dětí. Trochu jsem nahlédla do každodennosti řeholních sester, jež Městečko Milosrdenství spravují, a lidí, kteří v něm žijí. Setkání s nimi pro mě bylo opět cennou zkušeností.

Štěstí znamená, když ty sám ho rozdáváš
Christopher Hoare

A co je vlastně pro mě tou cennou zkušeností?

Například pozvání od zcela cizích lidí do jejich domu na večeři, jenom proto, že jdu kolem s batohem na zádech a vypadám unaveně nebo také pozvání od řeholní sestry na výlet do jednoho z poutních míst, jen tak pro radost. Cennou a humornou zkušeností je pro mě také kolektivní duch, který vládne před přejezdem státní hranice, kdy se všichni snaží nepřekročit normy pro vývoz zboží z Ukrajiny a rozdělují mezi batohy spolucestujících balíky cigaret a lahve s kořalkou. Podobných zážitků mám z Ukrajiny plno. Podstatně více, než z dalších míst, která jsem doposud navštívila.

Na obě dvě své návštěvy Ukrajiny vzpomínám velmi ráda. Je to velická a rozmanitá země a já zatím byla vždy jenom „kousek“ za hraniční čarou. Doufám, že si Ukrajina udrží svou osobitost navzdory všem tlakům a nepochopitelným zásahům z venku a já ji budu moci opět brzy zblízka obdivovat. ■



Anna Juráčková

Neslármoucí vzpomínky

„Každý si najde čas na to, co chce opravdu dělat.“

William Feather

V červenci 2017 to bude 10 let, kdy jsem měla díky Arcidiecézní charitě Olomouc možnost vyrazit za svým prvním dobrovolnictvím na Ukrajinu. Po roce studia na CARITAS VOŠs v Olomouci jsem tak dostala příležitost setkat se lidmi, kteří se zasazují o podporu lidí na okraji společnosti skrze charitní společenství.

Moje první cesta vedla do charity Ternopil, kde jsem nakonec strávila celý měsíc. Díky vstřícnosti místních pracovníků (z nichž mnozí v tamější charitě stále pracují) jsem se zapojila do realizace programů zaměřených na podporu lidí bez domova, spolupráce s pracovníky v dětském domově či organizace letního tábora. V neposlední řadě jsem měla možnost seznámit se s odborníky, kteří pracovali s dětmi ohroženými sociálním vyloučením, s dětmi ulice.

Velmi živě si vzpomínám na téměř všechny zaměstnance, včetně přátel organizace, kteří si uměli najít čas na společné neformální chvíle u čaje či kávy. Moje práce spočívala v krájení zeleniny, vydávání jídla lidem bez domova, umývání nádobí, v přípravě programu letního tábora, ale také v objevování ukrajinské kultury a zvyků venkovské oblasti města Ternopil. Poprvé jsem se setkala s velkorysostí a pohostinstvím, které jsou pro ukrajinský národ tolik typické.

Z času, kdy jsem se mohla stát pomocnou silou charitního týmu, si pamatuji také mnohé otázky, které jsem si později přenesla do dalšího studia na olomoucké Caritas. Z Ukrajiny jsem si kromě prvních zkušeností se sociální prací odvezla také navázaná přátelství, která mohu, ač jen skrze sociální síť, žít dodnes. ■



Idea odjet v roce 2006 na Ukrajinu vznikla nenápadně. Při nástupu na studium humanitární pomoci na CARITAS VOŠs v Olomouci mne napadlo, že bych přes prázdniny mohla někam vyrazit a trochu zjistit, co to ty chudé či rozvojové země, o kterých jsme denně při studiu slyšeli, vlastně jsou. První, co mi přišlo na mysl, byla Ukrajina. „Co o ní vlastně vím? Dohromady nic: Karpaty, vodka, kalašnikov, mafie, ukrajinští pracovníci u nás, chceš-li poznat co je dřina, kup si kolo Ukra-

jina...“ začaly mi naskakovat převládající stereotypy a předsudky, které u nás o této zemi a lidech v ní žijících, panují. A bylo rozhodnuto - pojeď tyto stereotypy trochu prověřit. Hledala jsem, kam a jak nejlépe se na Ukrajinu dopravit. Dostala jsem tip na Diecézní charitu ostravsko-opavskou, ze zdejšího humanitárního střediska vysílají dobrovolníky na Zakarpatskou Ukrajinu. Zde jsem opravdu získala potřebné informace a jelo se.

Shrnuto, podtrženo: věk kolem 20, něco málo v batohu, v hlavě toho taky moc nebylo, ale převažovalo odhodlání a neuvadající úsměv. To poslední s námi bylo vždy, když jsme pak další roky nastupovaly do vlaku směr Ukrajina. Už cesta byla velikým zážitkem, vyjížděly jsme nad ránem z pochmurné, spící Ostravy a po rozbřesku jsme za slunce projížděly nádhernou krajinou Slovenska a pyšně se tyčících Tater. První cesta mi utkvěla

nejvíce, možná proto, že už tam vznikla moje pozdější „závislost“ na této zemi, na lidech zde žijících, na řeči, hudbě, boršču, lahodném špeku, přírodě, přátelích, národním sebeuvědomění a přiznejme si to, samozřejmě ze zdravotních důvodů, také na horlce :-).

Roky jsme jezdily jako nerozlučná dvojka s Bětkou, mou kamarádkou z Biskupského gymnázia, pomáhat do řeckokatolické farnosti ve městě Tyachiv, kde tou dobou působil slovenský

misionář o. Peter Krenický. S Bětkou jsme bez řečí vykonávaly všechny potřebné práce, během a po nichž vznikla velmi silná, dodnes přetrvávající přátelství s ukrajinskými kamarády. Jedno léto jsme jen natíraly vše, co bylo třeba, spousty laviček, stolů, plotů, sloupů, jindy zase žehlily na faře taláry kněží, uklízely zahradu fary či místní hřbitov, vařily na faře, srovnávaly terén parku, kopaly latríny, připravovaly oltář na Pout' národů a národností atd. Často se pracovalo od rána do večera, ale nikdy se nezapomnělo jít na ranní nebo večerní mši svatou. Často jsem si vzpomněla na heslo sv. Benedikta „Modli se a pracuj“, ovšem v tom nejlepším slova smyslu.

Fara otce Petera vždy žila, denně tudy prošly z nejrůznějších důvodů spousty lidí, někdo přišel pro materiální pomoc, někdo za kněžími, kteří se zde pohybovali, někdo přišel zpívat do scholy, která zde zkoušela, někdo byl dobrovolník, který zde byl ubytován, no prostě cvrkot. Vždy jsme se těšily na oběd, který se, někdy i s naší pomocí, na faře připravoval. Masa moc nebylo, zato spousta zeleniny a poctivá ukrajinská smetana. Po odvedené práci jsme se několikrát dostaly také na solná jezera, či na koupání do Tisy, nebo do hor, které, spolu s nádhernou přírodou, obklopují město Tyachiv.

Důvodem proč si zde, na Zakarpatí, často připadá člověk jako doma, nemusí být jen bezmezná ukrajinská pohostinnost, ale také stále živá společná minulost. Ve městě Tyachiv i v okolí je možné vidět pozůstatky po Československu v podobě silnic, mostů, baráků, nemocnic... Na období tzv. První republiky zde lidé rádi vzpomínají.

Ukrajina se mi stala osudnou i po pracovní stránce. Jako charitní humanitární pracovník jsem měla možnost projet Ukrajinu takřka křížem

křížem, podílet se na řadě humanitárních a rozvojových projektů, potkávat se s lidmi v nejrůznějších postaveních, být na koncertě Okean Elzy, slavit ukrajinské Vánoce, rozdávat potravinové balíčky na východě země za zvuku střelejších minometů, jezdit s dětmi na tábory do hor a získat spoustu dalších zážitků. Když člověk přivykne trochu jinému vnímání času a odpovědnosti, není Ukrajině až tak moc co vytknout (myšleno lidsky, ne politicky), naopak je co závidět. Měla jsem možnost setkat se s lidmi, kteří nasazují svůj život za lepší budoucnost a rozvoj Ukrajiny nejen v Revoluci důstojnosti, ale také ve válečném konfliktu na východě

země. Národní uvědomění a hrdost na rodnou zemi je věc, kterou by mohl nejeden národ Ukrajině závidět.

Ukrajina je velická, a máte-li možnost ji během krátké doby projet ze západu na východ, zdá se Vám, že jde o dvě rozdílné země. Na východ od Kyjeva se mi Ukrajina zdála být odlišná nejen

řečí, ale také celkovým vzhledem či smýšlením lidí.

S každou další cestou si víc a víc uvědomuji, že chudá země nemusí vždy znamenat, že „my Evropané“ přijíždíme jako zachránci a učitelé.

telé. Lidé v těchto zemích sami často nejlépe ví, jak si pomoci a mají na to své mechanismy, naopak my mnohdy odjíždíme rozvinuti, poučení a obohaceni. To, co od nás chudé a rozvojové země, tedy lidé v nich žijící, chtějí, nejsou vždy naše „dobré rady“ ani v konečném důsledku finance, ale pochopení, zastání a upřímnost.

Nevím, jestli je definována „závislost“ na zemi, ale u mne se projevuje podobně jako všechny závislosti - když delší dobu nemám možnost na Ukrajině být, mám abstinenční příznaky. ■



Ivana Garliková Mariška

„Jen jeden princip ti dá odvahu - žádné zlo netrvá věčně nebo opravdu dlouho.“ Epikuros

Vloni na podzim jsem se zúčastnila dobrovolnického pobytu na Ukrajině. Měla jsem možnost navštívit dvě místa. Jeden týden jsem strávila v malém komunitním domově v Ternopilu a druhý týden v dětském domově

v Ivano – Frankivsku. Jsem velmi ráda, že jsem mohla pobývat v církevním prostředí a nahlédnout do života řádových sester. Na obou místech jsem se setkala se spoustou zajímavých lidí. Nelze popsat všechno, a tak z kontextu všech událostí a pestrých dojmů vytrhávám jeden „obrázek“. Vzpomínám na řádovou sestru, která se jmenuje Spaseňja a její svěřenkyni Marišku.

Sestra Spaseňja je profesionál v Boží službě. Klidný, vyrovnaný člověk.

Původně pracovala jako učitelka biologie, až později se rozhodla pro jinou cestu. Teď si je jistá svým povoláním a místem, na kterém stojí. V domově uplatňuje svůj pedagogický talent. Od mládí má ráda děti, přírodu a Ježíše Krista. „Nejvíce Ježíše“, to jsou její vlastní slova. Sestra Spaseňja mívá na starost skupinu předškolních dětí, přijímá návštěvy, střídá se s ostatními ve službě v kuchyni, účastní se pravidelných modliteb a při tom všem průběžně pečuje o dvouletou postiženou holčičku.

Mariška je křehká květinka. Bez celodenní péče by se neobešla. Vrozená ztuhlost kloubů jí nedovoluje ohýbat ruce a nohy. Holčička potřebuje krmit, oblékat, přebalovat, zabavovat, uspávat a také soustavně cvičit, léčit se a zastupovat ve vyjednávání s rodinou či sociálními pracovníky.

Holčička je v domově teprve krátce, několik měsíců, zvyká si. Usmálo se tady na ni štěstí. Obětavý personál domova jí věnuje pozornost, kterou potřebuje. Děti ji přijímají výborně. Když

přichází do jídelny, ze všech stran se ozývají pozdravy ahoj, dobré ráno, jak ses vyspínala... a Mariška se usmívá.

Těžce tělesně postižená holčička přináší do domova něco nového. Za několik měsíců dělá děvče velké pokroky. Hybnost končetin se zlepšuje. Mariška lépe jí a spolupracuje. Sestra Spaseňja má radost. Sestřičky říkají, že Mariška pozoruje kříž a že je to jejich andílek. Mohu potvrdit, byla jsem s ní chvíli o samotě...

Odměnou za velmi náročnou péči je jistota, že to tak má být, že jsou na správném místě, a také Mariščin úsměv.

PS: Protože Mariška trpí vzácným onemocněním a potřebuje odbornou lékařskou péči a soustavnou rehabilitaci, byla zařazena do programu Diecézní charity ostravsko-opavské - Adoptce na dálku. ■



Andrzej Rozkopál
Od povinnosti k radosti

V roce 2005 jsme měli mít praxi v sociální oblasti, a tak jsme jeli s kamarádem Martinem do země, která byla podle nás dostatečně sociálně potřebná.

Do Prešova jsme jeli z Ostravy vlakem a zde nás vyzvedl misionář P. Petr Krenický, který zde již působí mnoho let a v té době byl v okresním městě Tjačiv děkanem. Cesta přes hranice byla rychlá, protože si P. Krenický ob-

lékl kněžský oděv - kleriku - a předjel celou kolonu aut.

V Tjačivu jsme se ubytovali u kaplana Ivana a rozkoukávali se po novém světě. Cesty zde byly neuvěřitelně rozbité a po silnicích jezdily často staré mašiny, zřejmě ještě z dob Sovětského svazu a celkově to na první pohled vypadalo, že jsme v chudší zemi. Prvních pár dnů jsme natírali plot. Pak jsme byli převeleni více do hor, kde se

budoval Domov pokojného stáří. Spolu s námi sem jela skupinka šesti Čechů, s nimiž jsme během chvíle vytvořili veselou partu.

Cesta autobusem do 60 km vzdálené horské vesnice Ust' Čorna trvala asi tři hodiny, zpívali jsme a hráli na kytaru a místní cestující se otáčeli za poněkud exotickou skupinou lidí. Po příjezdu jsme se ubytovali přímo v Domově pokojného stáří. Naše další práce spočívala v úpravě terénu před domovem. Z hor sestoupila další malá skupinka Čechů, protože ten rok se poprvé dalo jet na Ukrajinu bez víz, a přidala se na dva dny k naší práci. Byla zde obrovská halda zeminy, kterou bylo třeba zlikvidovat. Pomáhali jsme se sekáním dřeva a čekali na nákladák, na který bychom to mohli naházet. Teprve večer, k naší velké radosti, přijel pořádný starší nákladák a my začali. Nejprve jsme naházeli vše na korbu a pozdě večer jsme notně unavení sedli na kupu materiálu, že se projedeme. Jeden ze spolupracovníků byl úplně nadšený, dokud... řidič vyjel kousek za vesnici a tam jsme zjistili, že nemá vyklápěčku – museli jsme to tedy ještě všechno vyházet...

Další týden jsme stavěli zídku, stáli u míchačky a vozili beton. Občas jsme se šli podívat do vesnice a ochutnali vynikající místní nealkoholický nápoj Kvas. Po vesnici bylo někde ještě vidět následky povodní z roku 1998 – ne vše se stihlo v tomto odlehlém koutu Zakarpátí opravit.

Velkou zajímavostí byl prodej kusů syrového masa na kapotě auta – neobvyklý stánek. Jídlo ale bylo chutné, i když pro nás nezvyklé. Pracovníci v domově se o nás starali, vařili nám a nikdy jsme ještě nesnědli tolik smetany. Jedli jsme domácí hutnou stravu a bylo stále veselo. Jedno odpoledne uprostřed týdne jsme vyrazili přespat do hor na travnaté poloniny a pozorovat hvězdy...

Blížil se konec našeho pobytu a skupinka našich spolupracovníků z Čech se rozhodla, že pojede za odměnu ještě na čtyři dny na Krym. Přemlouval jsem kamaráda Martina, aby vybral z karty tisíc korun (bylo to pro nás hodně) a my mohli jet také. Nakonec svolil, a tak jsme, v přepočtu každý asi za 300 Kč, koupili lístek až na Krym. Bohužel jsme necestovali s našimi kamarády,

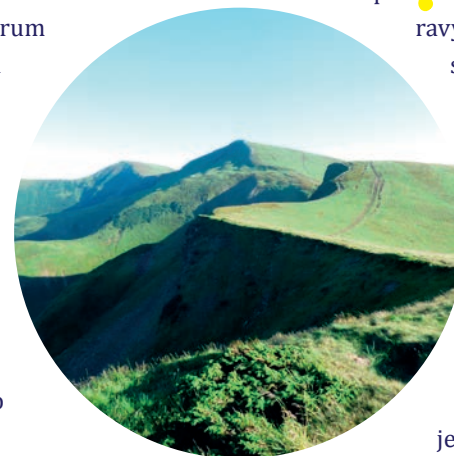
museli jsme si poradit sami dva. Cesta vlakem byla velkým zážitkem – každý vagon měl svého průvodčího a měli jsme kabinu s lehátkovou úpravou. Na jídlo jsme měli jen šproty s chlebem, a když to viděli místní Ukrajinci, dávali nám ovoce.

Cesta trvala něco přes 30 hodin a ocitli jsme se v centrálním městě, v Simferopolu. Při nástupu do autobusu se na mne nalepili dva lidé a já jsem za chvíli zjistil, že nemám peněženku i s doklady. Za chvíli ale přišel pán, že našel na zemi peněženku – byla sice bez peněz, ale doklady byly zpátky, bohudíky! Autobusem jsme pak jeli do Bachčisa-raje, kde bylo centrum Krymských Tatarů a k prohlídce zajímavý chánův palác. Přespali jsme ve spacácích venku a druhý den jsme jeli do Čufut Kale - krásného a neobyčejného města vytesaného do skály - a pak na pláž. Přespávali jsme na ní a koupali se v moři. Došlo nám jídlo, ale při nákupu v obchodě jsme zjistili, že už

nemají chleba. Další den nás slyšela mluvit Ukrajinka, která žila v Praze, a pozvala nás k sobě domů. Opět jsme zažili ukrajinskou pohostinnost, mohli jsme se po pár dnech osprchovat, dostali jsme jídlo a střechu nad hlavou. Další den nás ještě vzala na výlet lodí kolem Balaklavy, bývalé ponorkové základny. Velmi nás potěšil zájem a pohostinnost této paní, která si pustila cizí lidi do domu a ještě jim připravila program. Další den jsme ještě vystoupali na horu vysoko nad moře a měli jsme velkou radost z nádherného výhledu na moře i do vnitrozemí.

Zpáteční cesta trvala do Ostravy 48 hodin, a tak jsme si opět užili vlak. Po třech týdnech mnoha zážitků v pestrém, a tak trochu jiném světě jsme se ocitli doma.

Tehdy jsem vůbec netušil, že se tam ještě mnohokrát vrátím a Ukrajinci pro mne budou po Slovácích dalším blízkým národem. ■





Byla sobota 3. 8. 2013, 17:40 a já jsem společně s mou kamarádkou Domini-kou usedala ve Frýdku-Místku do modrého autobusu směr Ivano-Frankivsk. Byly jsme plné rozpaků, očekávání. Čekalo nás patnáct dní na Ukrajině a naše znalosti ukrajinštiny byly nulové a ruštiny minimální. Já tedy aspoň uměla základní fráze a azbuku, ale kamarádka neuměla vůbec nic.

Další den ráno jsme dojely do Ivano-Frankivsku už před osmou hodinou, ač plán byl dorazit v 10:00 hodin. A nastal první problém (a situace, na kterou nejraději vzpomínám - jak jsme dorazily do Městečka Milosrdenství,

kde mělo naše dobrovolnictví probíhat). Sestrám jsme zavolat nemohly, protože jsme neměly číslo. Ony nás měly čekat na autobusovém nádraží až v 10:00.

Ale protože jsem s touto situací trochu počítala, našla jsem si na Google cestu k ulici Verbova. A vydaly jsme se pěšky. Asi po hodinové cestě s těžkými batohy jsme konečně došly na zadanou adresu, kde nás však čekalo nemilé překvapení. Na této ulici domek s číslem 8, který jsme hledaly, vůbec nebyl. Nebyly jsme schopné tuto situaci pochopit. Naší záchranou se však stal malý dřevěný kostelík, kde se zrovna

farníci scházeli na mši svatou. Snažila jsem se jich zeptat, kde bychom našli Městečko Milosrdenství. Nastalo však nepochopení, celou situaci zachránil až slovenský pan farář, který nám vysvětlil, že jsme na špatném místě. Dokonce nám zařídil jednoho farníka, který nás autem na správné místo dovezl. To, co jsme uviděly, nás velice překvapilo. Ocitly jsme se na druhé ulici Verbova, která byla na druhé straně města. Při příjezdu zpět domů do ČR jsem opět koukla na Google a zjistila jsem, že v Ivanu-Frankivsku je ulice Verbova dvakrát a rozhodující je čtvrť, ve které leží. Což mě při zadávání mapy nenapadlo. V Čechách se totiž nemůže stát, že by ve městě měly dvě ulice stejný název.

Takhle začal náš první den. Hned ten den nastalo další překvapení, tentokrát příjemné. Věděla jsem, že se máme střídat s jednou mou známou a jejími kamarádkami. Ty však na Ukrajině zůstaly o pár dní déle, takže nám vysvětlily, jak to tam chodí, co je naší povinností, jak se dostaneme do centra, jak funguje místní městská doprava. To byla opravdu pomoc.

Mezi naše úkoly patřilo skládání nádobí do myčky, mytí nádobí, utírání stolů, žehlení, občas jsme i vytíraly, obšívaly jsme na šicím stroji utěrky. Pomáhaly jsme v kuchyni, takže jsme viděly, jak

se dělají ukrajinské speciality. Náš hlavní úkol bylo natřít železný plot.

Samozřejmě jsme jen nepracovaly, ale užily si i mnoho zábavy s dětmi. Hrály jsme s nimi hry – fotbal, vybíjenou. Houpaly je. Dokonce jsme se byly i koupat v řece. Musím přiznat, že jsem tak čistou vodu nečekala. V době našeho pobytu byly v Městečku Milosrdenství čtyři miminka, takže jsme utěšovaly, krmily. Což nás obě dvě moc bavilo.

Každé nedělní odpoledne jsme mívaly volnější program, takže jsme byly i ve



městě. Viděly jsme krásné centrum, navštívily tržnici. Jednou nás vzala naše ukrajinská kamarádka Marianka do nádherného parku, který bychom bez ní vůbec neobjevily.

Čas utíkal jak voda a nastala neděle 18. 8. 2013 a my jsme musely odjet domů. Řekla bych, že to bylo zrovna ve chvíli, kdy jsme si to začaly nejvíce

užívat, děti i maminky si na nás zvykly, takže loučení bylo dosti smutné.

Na tyto dny strávené na Ukrajině, vzpomínám velmi ráda, a doufám, že se tam v budoucnu ještě někdy dostanu. Takže pokud bys rád někomu pomohl, poznal nový kraj, mohu Městečko Milosrdenství jen doporučit. ■

Před dvěma lety jsem navštívil Ukrajinu jako turista, a to zejména Zakarpatskou oblast. Již jsem si přesně nevybavoval, čím že pro mne byla tak jedinečná, pominu-li přírodu. Ale věděl jsem, že je tam něco, kvůli čemu se ještě vrátím.

Letos jsem si užil několik dovolených, většinou aktivních, a jak se blížil konec roku, narůstala ve mně potřeba být někde nápomocen a sám se obohatit.

Zvažoval jsem pomoc v místech postižených masovou migrací, snad abych konečně pochopil, vcítil se a promluvil s těmi lidmi při nějaké dobrovolnické aktivitě. Ovšem jak šel čas, začal jsem mít pochybnosti, zda chci pomáhat lidem z úplně jiného regionu, jiného smýšlení, kteří o nás mnoho neví, a přesto se sem ženou. Nezůstávají v prvních zemích, kde je jim nabídnut azyl, ale hrnou se do zemí, kde budou mít větší profit ze společnosti. A to mi prostě přijde nefér a nechtěl jsem se toho účastnit.

I vybral jsem si Ukrajinu, kterou na východě zmítá válka s Ruskem. Jelikož zavládl měsíční klid zbraní, řekl jsem si, že to je ten správný okamžik vyrazit. Po setkání s koordinátorkou v Ostravě, Martou Porubovou (vhodnější jméno pro Ostravana by člověk těžko vymyslel ;-)) jsem se počátkem listopadu vypravil na týdenní výpomoc do západní části Ukrajiny, konkrétně do dětského domova ve městě Ivano Frankivsk.

Týden jsem zastával údržbářské práce (oprava dvaceti pěti dětských kol), uklízel technické prostory (kotelna, dílna), vyvezl stavební odpad z prostoru za



Jirka Charvát
Proč se vracel...

I vybral jsem si Ukrajinu,
kterou na východě zmítá válka
s Ruskem. Jelikož zavládl měsíční
klid zbraní, řekl jsem si, že to je
ten správný okamžik vyrazit.

technickými budovami, vyklidil a natřel kontejnery na odpad apod. Vlastně, abych byl přesný, měl jsem to v popisu práce, ale všudypřítomné, leckdy hyperaktivní děti udělaly podstatnou část práce za mne.

Jejich nadšení a radost z práce mě udivovaly natolik, že jsem se často ocitl v roli koordinátora a fotografa.

Kromě prací kolem domu jsem se stal občasným řidičem. Tu vyzvednout děcka ze školy, tu odvést sestry s děckem za matkou.

Pak tu byly každodenní rajóny a práce kolem chodu domova (příprava na stolování, úklid po stolování, úklid společných prostor apod.), kterých jsem se s radostí účastnil, neboť se nejednalo ani tak o práci, jako o společenskou událost doprovázenou skotačením s dětmi.

Přiznám se, že jsem se dostavil nepřípraven. Pokulhával jsem v ukrajinštině - dostavil jsem se pouze se základy ruštiny, což v době ozbrojeného konfliktu s Ruskem nebyla zrovna výhoda. Ovšem ukázalo se, že pokud existuje vůle z obou stran, jazyk není bariérou

a pěkně jsme každým dnes zlepšovali komunikační schopnosti - vlastně jsme vyvinuli nové esperanto, z něhož obě strany rozuměly tomu, čemu chtěly...

Dalším nedostatkem byla nepřípravenost na tolik dětských společníků. Nikdy jsem nejezdil jako instruktor na dětské tábory, snad jsem jen dával občas individuální kurzy doučování v dětských Klokáncích.

Ovšem koncentrace dětí po příjezdu způsobila mi šok...ten se objevil znovu již první den po odjezdu z Ukrajiny - ti prckové, kteří leckdy nesli na hrbu již od narození tak málo lásky z rodinného prostředí, mi chyběli. Zalezli mi tak pod kůži, že se mi o nich po týdnu zdá a já o sobě zase něco málo nového vím.

Třetím šokem pro mě byl fakt, že jsem celý den trávil nejen ve společnosti dětí, ale také sester/jeptišek. Ačkoliv od narození ateista, podívoval jsem se, kam mě ten bůh, v něhož nevěřím, nasměroval. Aby toho nebylo málo, byl jsem ubytován se svatými otci dva domy od dětského domova. Tolik duchovna mě ještě nikdy neobklopovalo a přišel jsem si jako ve snách.

Ukázalo se, že pokud existuje vůle z obou stran, jazyk není bariérou a pěkně jsme každým dnes zlepšovali komunikační schopnosti.



I když jsem v boha neuvěřil, zůstane ve mě dobrotitost všech sester a dalších pracovníků, které jsem tam potkal, hluboko vryta. To, jakou práci tam odvádějí, s jakým nadšením a čeho všeho se zříkají ve prospěch druhých, je těžko uvěřitelné. Důkazem je mnoho dětských úsměvů na tváři svěřenců.

A za čím jsem se tedy vrátil na Ukrajinu? To mi došlo po návratu do naší země a zřejmě mi napomohl i rozhovor s Martou (Porubovou). Ano za lidmi. Za těmi, co mají méně materiálu než my, ale dokáží se smát, podělit se, pomoci. Neříkám, že u nás to není, ale s konzumem přichází množství voleb v materiálním světě a mizí radost z maličkostí. Možná jsme již také přivykli mnoha samozřejmostem, jako tekoucí vodě, elektřině, občasným hrbolům na silnici, a stále je nám to málo a chceme víc. Tam, pár set kilometrů na východ, mají výdobytků moderní doby méně, také méně možností, ale o to více prostoru pro radost ze života. Možná je to jen můj dojem, každopádně doporučuji do této země zavítat.

Chtěl bych poděkovat všem, kteří se na této mé cestě podíleli, neboť se pro mě stala nesmírně obohacujícím zážitkem. Snad jsem i já něčím přispěl. ■



Na Ukrajinu jezdím dělat dobrovolníka již několik let a celou dobu se snažím poznávat nejen jak funguje místní sociální služba, ale také aktivně vyhledávám organizace z České republiky, které se podílejí na pomoci v oblasti sociální práce v této zemi. Tak jsem narazila na domov v Ivano-Frankivsku, který je rozvojovým projektem Středis-

ka humanitární a rozvojové spolupráce Diecézní charity ostravsko-opavské. Městečko Milosrdenství je domovem pro děti ze složitých rodinných poměrů, který se nachází v městské části Krchivce v Ivano-Frankivsku.

Musím přiznat, že jsem ateista, tedy ten, který nevyznává žádnou víru, a pro

mnohé Ukrajince se stávám terčem otázek, proč se dobrovolnické činnosti v podobných zařízeních vůbec věnuji. Myslím, že jsem sama dlouho neznala odpověď - až do chvíle, kdy jsem potkala sestry z Městečka Milosrdenství. Domov, který sestry spravují, dnes čítá 30 dětí, většinou z neúplných rodin nebo složitých poměrů, které narušují jejich vývoj, a děti proto potřebují útočiště. Toto zařízení nijak nespravuje a nefinancuje stát, proto vše, co děti mají a potřebují, sestry zajišťují různě sponzorsky či díky darům obyvatel nejen z Ivano-Frankivska.

Protože se v zařízení neangažuje stát, děti nejsou

z rodin na základě jejich problémů odebrány, a mohou se tak do ní vrátit, až se rodina postaví na nohy, což je pozitivem tohoto projektu. Myslím, že toto vědomí je pro děti velice důležité, protože ať už je rodina jakákoliv, vždy pro dítě zůstává rodinou.

Běh domova má svá pravidla jako všude jinde. I tady děti chodí do školy, mají různé školní a volnočasové aktivity. Sama jsem zařízení navštívila v době vánočních svátků, kterým předcházela

svátek Sv. Mikolaje (19. 12.), který je pro Ukrajince dnem plným dárků pro děti, a v tomto duchu se nesl i čas, který jsem v domově trávila. Přicházelo mnoho lidí, kteří se různou formou pomoci snažili sestrám ulehčit jejich práci a dětem zpříjemnit jejich život. Já sama jsem se věnovala hlavně pomoci v „domácnosti.“ Dělal jsem věci jako žehlení, mytí nádobí, úklid domova, aby sestry měly čas na děti. Musím říct, že pobyt

mezi dětmi nebyl vždy jednoduchý. Díky prostředí, ze kterého mnohé přišly, byly občas trochu tvrdé samy na sebe i na lidi ve svém okolí, ale nezlomná ochota a trpělivost sester bylo přesně to, co pomáhalo tyto

věci překonávat. Často jsem si říkala, kdo jiný by byl ještě schopný těmto dětem ochotně pomáhat jako ony, aniž by už dávno hodil flintu do žita, jak by se to mohlo stát ve státním zařízení. Protože v tom je podle mne obrovský rozdíl – dělají svou práci dobrovolně, rozhodly se pro ni a dělají ji bez nároku na světskou odměnu. A to je podle mě skutečná podstata toho, když se řekne – být dobrovolníkem... ■

Dobrovolnictví nabízí lidem

smysluplnou realizaci vlastních

osobních potřeb při naplňování

zájmů druhých.

web Slezské diakonie



Vzpomínám si, že jsem se fakt bála medvědů. A divokých psů. A taky střevních potíží. A k tomu všemu mě představa, jak se oháním sekyrkou, popravdě dost rozesmála. Jenže kamarádka, co už tam byla, o tom všem vyprávěla tak hezky, že jsem se přesto rozhodla jet. Jet na týden do malého ukrajinského městečka Ust' Čorna pomoci místnímu Domovu pokojného stáří připravit dřevo na zimu.

Odjížděli jsme autobusem z Olomou-

ce. Většinu mých soupeřnic jsem neznala, ale díky slečně se sekyrkou na nástupišti nebylo složité tu správnou skupinku rozeznat. Cesta uběhla rychle, brzy ráno jsme dorazili do Tjačivu. Místní koordinátorka nás zde moc hezky uvítala. Dál do Ust' Čorné jsme měli pokračovat jiným autobusem, protože byl ale rozbitý, měli nás odpoledne vyzvednout autem. Prošli jsme si tedy Tjačiv a navštívili řecko-katolickou mši. Ta byla krásná, nicméně vzhledem k nedostatku spánku během cesty

taky trochu náročná :-). Po vydatném obědě nás opravdu vyzvedla dodávka a nastal zážitek, na který moc ráda vzpomínám doteď. Parádní namačkaná skákací jízda mezi dírami na silnici.

V Ust' Čorné nás přivítala a ubytovala sestra Christofora, která se o Domov stará. Domov funguje v budově bývalého divadla, a bydlet v divadle, se sloupovím a velkými okny, to teda má své kouzlo :-).

vyhořelý kostel. Natírali jsme podlahu, dveře, ikonostas, čistili stěny. Bylo skvělé vidět, jak kostel pomalu ožívá.

A pak už přivezli dřevo! Na ohánění sekyrkou tam naštěstí byli povolanejší,

připojila jsem se tedy ke skupince, která naštipané dřevo nakládala na kolečko, vozila do kůlny a rovnala. Dřevo nádherně vonělo a k tomu opravdu není lepší způsob, jak nabrat svalovou hmotu :-).

Večery jsme trávili například u řeky Teresvy. Byla krásná, škoda jen, že je v ní a kolem ní tolik odpadků. Nebo jsme hráli fotbal, i s místními dětmi, hráli hry, zpívali. Jeden z posledních večerů došlo taky na táborák, a to dokonce s netušenou společností. Na blízském hřišti ten večer zrovna kempoval zájezd českých turistů.

Na konci našeho týdne jsme se vydali na túru do hor. Ust' Čorna je výborným turistickým východiskem, trasy jsou velmi dobře značené. A hory tam jsou nádherné, majestátní. Zvlášť když nám v jednu chvíli byla neustále v patách bouřka, bylo to velmi hrozivé a krásné zároveň.

Abych se zmínila i obecně o Ust' Čorné. Je to krásné městečko na Zakarpatské Ukrajině, které se rozprostírá podél řeky tekoucí horským údolím. Kdysi tudy vedla úzkokolejná lesní železnice, teď jsme ale už mohli vidět jen pozůstatky kolejí na jednom z místních mostů. Jsou tu dva kostely, pošta, hospoda, obchůdky, škola i fotbalové hřiště.

No ale další dny jsme se již pustili do práce. Jelikož do našeho příjezdu dřevo ještě nepřivezli, první dva dny jsme jezdili do vedlejší vesnice natírat

Potkali jsme tam sběrače lesních plodů, kteří se v místních horách pohybují někdy docela dost nebezpečně ve velkých nákladácích.

Jak jsem se zmínila na začátku o svých obavách z medvědů a psů, při sestupu, když jsme měli mezi sebou docela velké rozestupy, jsem je tedy opravdu plně pocítila. No, vypotřebovala jsem ale celý svůj repertoár písní a s žádným chlupáčem jsem naštěstí nakonec neměla tu čest :-).

Abych to shrnula, byl to jen jeden týden, ale plný zážitků, na které rozhodně nezapomeneme. Sekat dříví, natírat

kostel, účastnit se místní slavnostní mše svaté, potkat stádo krav na silnici, setkat se s prodávacem kožešin, mít v ruce čerstvý teplý bochník chleba, jen tak nabrat autem místní babičku, jet v pohřebním průvodu, svézt se s knězem, který na zdejších silnicích neprojevuje nejmenší známky strachu o sebe, auto či nás... To všechno jsou věci, které my tady jen tak neprožijeme, a proto to pro nás rozhodně bylo velkým obohacením. Opravdový život tam je ale z mnoha důvodů složitý a těžký, proto jsem moc ráda, že jsme mohli alespoň trochu pomoci lidem, kteří se snaží místním život ulehčit. ■

Je to už skoro 10 let od chvíle, kdy jsem poprvé odcestoval na Zakarpátí v rámci projektu diecézního charitního střediska Adopce na dálku. Účelem této první cesty byla vizitace, při které se prověřovala potřebnost adoptovaných dětí i seniorů, účinnost pomoci a možnosti zefektivnění humanitární práce.

„Sami cítíme, že to, co děláme, je jenom kapka v oceánu. Ale oceánu by něco scházelo, kdyby tam ta kapka chyběla.“ Matka Tereza

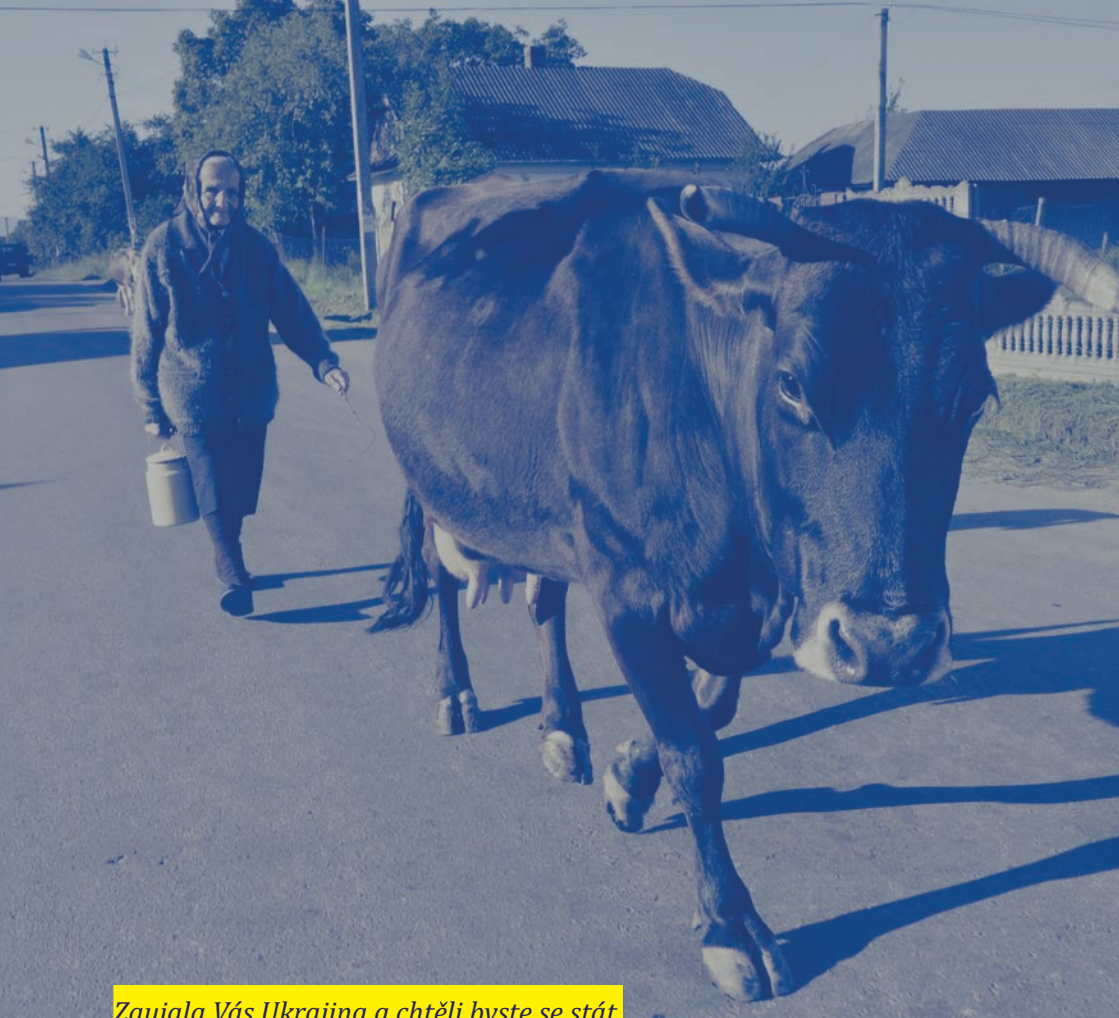
Pamatuji si, že jsem byl velmi mile překvapen nasazením a oddaností, s kterou se do své práce každodenně pouštěli koordinátoři, neexistovala pro ně žádná pracovní doba, žádná dovolená ani mzda, a přeci byli ochotni zcela nezištně 24 hodin denně pomoci svého soukromého telefonu řešit desítky hovorů od potřebných, jež často svou naléhavostí a závažností nesnesly ani nejmenšího odkladu.

V hlavě mi utkvěly desítky strhujících životních příběhů, ale pro ilustraci uvedu tady aspoň jeden. Bylo to setkání ze starou nemocnou ženou, která měla jediného syna. Ten se oženil, ale pár let po svatbě svou manželku zavraždil, skončil v doživotním žaláři a jeho matka se dvěma malými vnuky, v bídě a nenávisti téměř celé vesnice, bez naděje, že kdy uvidí svého syna či že úspěšně vychová své vnuky, bojuje navzdory stáří a těžké nemoci o každý nový den.

Pro tuto ženu a zástupy jí podobných je těch několik set korun od adoptivních rodičů naprosto zásadní záležitostí pro přežití. Na Ukrajině i v Moldavě je mnoho opravdu velmi potřebných osob. Jako veliký přínos vnímám možnost pozorovat postoje jednotlivých těžce zkušných lidí. V jejich porobě je často skryta veliká píle, skromnost, pokora a v neposlední řadě víra a naděje v lepší život. Dovedou se radovat celým svým srdcem z malých věcí. ■



Leboš Tima
Jeden z mnoha



*Zaujala Vás Ukrajina a chtěli byste se stát
dobrovolníkem či se zapojit do pomoci?*

Více informací naleznete na www.adoptujsi.cz nebo na emailu
veronika.mechova@dchoo.charita.cz a telefonním čísle 733 741 216.

Úvodní slovo ředitele Diecézní charity ostravsko-opavské	2
Středisko humanitární pomoci a rozvojové spolupráce	3
Co je to dobrovolnictví?	4
Jak jsem páchal dobré skutky?	8
Vím proč	11
Ukrajina očima dobrovolnice	12
Od Karpat k Azovskému moři	14
Domov jsou ruce, které pomáhají	16
Co nejdál na Ukrajinu	18
S batohem na zádech	21
Nestárnoucí vzpomínky	23
Ora et labora	24
Mariška	27
Od povinnosti k radosti	29
15 nezapomenutelných dní	32
Proč se vracet... ..	34
Vánoce v Městečku Milosrdenství	38
Nebojme se pomáhat	40
Jeden z mnoha	42

Obsah

dobro NA UKRAJINĚ volně

Diecézní charita ostravsko-opavská
Středisko humanitární pomoci a rozvojové spolupráce

adresa: Kratochvílova 3, 702 00 Ostrava
e-mail: shpars@dchoo.charita.cz
web: www.adoptujsi.cz
facebook: adoptujsi.cz

Odpovědný redaktor: Veronika Mechová
Autoři fotografií: dobrovolníci a archiv SHPaRS DCHOO
Grafická úprava: machacekdesign.cz
Vydal: Jiří Brauner, Kartuziánské nakladatelství pro
Středisko humanitární pomoci a rozvojové
spolupráce Diecézní charity ostravsko-opavské.
Tisk: Stuaire s.r.o., Brno
ISBN 978-80-87864-63-0